

Προτού να κόψω ένα δροσάτον
Τριαντάφυλλο της ἀγκυλιάς μου ἀγνό,
'Ο Χάρος θά με πάρη—νά τον—
Μά δὲν εἶναι γιὰ τοῦτο ποῦ πονῶ.

'Η μύρια μ' ἔρηξε μονάχο
Σ' ἓνα ρημάδι μέσα σκοτεινό
Τῆ φτώχια σύντροφό μου νῆχω
Μά δὲν εἶναι γιὰ τοῦτο ποῦ πονῶ.

'Ἐχω μίαν ἄμοιρη Πατρίδα,
Θαροῦς, τοῦ Πλάστη ἀπόπαιδ' ὄρφανό,
Πεθαίνω πρὶν τῆς δόσω ἐλπίδα,
Γιὰ τοῦτο ἄπ' ὅλα πιότερα πονῶ.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ.

Εἶδα ἀρκετὸ κόσμο ἀπὸ Ρωμιῶς καὶ ξένους νὰ κάθεται καρφωμένος στὰ μάρμαρα τοῦ Σταδίου μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς κάπου ψηλότερα θὰ πετάξῃ ὁ νοῦς του καὶ κάτι θὰ συνταράξῃ τὴν ψυχὴ του, κάτι ποῦ θὰ εἶχε τὸ μεγαλεῖο τῆς τραγικῆς φρίκης. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος ποῦ ἦτανε μαζωμένος ἐκεῖ μέσα, ὅπου εἶχε δεχτῆ ἡ ὁμορφιὰ τῶν γερῶν κορμιῶν, περιμένε μὲ κάποια ξεχωριστὴ συγκίνηση νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ βυθιστῆ καὶ στὴν ὁμορφιὰ τοῦ νοῦ. Σ' αὐτὸ ἀπάνου δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ τὸ μολογήσῃ, ὅτι ἡ ἰδέα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς 'Επιτροπῆς' τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ἦταν ἅγιος καὶ σεβαστός. Θέλησε νὰ συνταριάσῃ σὲ ἀρμονικὸ φανέρωμα τῆ δύναμη τοῦ κορμιοῦ μὲ τὴ δύναμη τοῦ νοῦ.

Βγήκαν οἱ θεατρίνοι καὶ ἄρχισαν τὴν παράστασή τους. Ὁ κόσμος στὴν ἀρχὴ ἔκοιγε προσεχτικὰ, μὰ δὲν ἐνοιῶθε. Δὲν ἐνοιῶθε γιὰτὶ ὅλα ἦταν ἀνάποδα πράγματα. Πρῶτα πρῶτα οἱ θεατρίνοι ἔμοιαζαν μὲ σκολητεροῦδια ποῦ ἐβγαίνουν νὰ εἰποῦν τὸ μάθημά τους ἐκ σιήθους. Τίποτ' ἄλλο. Δὲν ἐφταιγαν ὅμως καὶ αὐτοί. Γιὰτὶ ποῦ ἔμαθαν οἱ καθημένοι ἀρχαία γλῶσσα γιὰ νὰ τοὺς εἶναι βολετὸ νὰ δείχνουν, ὅτι νοιώθουν αὐτὸ ποῦ λένε; Μὰ τοὺς δίδαξε, λέει, λαμπρὰ ὁ κ. Ἀγγελοῦ Βλάχος ἀρκετὲς μέρες πρὶν, πὼς πρέπει νὰ παραστήσουν. Τοὺς δίδαξε βέβαια, μὰ δίχως νὰ τοὺς δώσῃ καὶ νὰ κατκλάβουν τί εἶναι ἀρ-

χαία τραγωδία, τί εἶναι τὸ τραγικὸ αὐτὸ ἀριστούργημα τοῦ Σοφοκλή. Δὲν καταπιάνουμαι νὰ εἰπῶ ἐδῶ τὰ λάθια τοῦ καθενὸς θεατρίνου καὶ πὼς ἐπαίξεν ὁ ἓνας καὶ ὁ ἄλλος. Οἱ ἄνθρωποι δὲ φταῖνε καθόλου γιὰ νὰ τοὺς ρίξῃ κανεὶς ἀπάνω τους τῆ δίκιο. Καὶ ποῦ νὰ ἀραδιάσω τὰ καθέκαστα μέσα σὲ ὀλάκαιο λάθος, καθὼς χαρακτηρίστηκε ἡ παράσταση αὐτή;

Δὲν ἐνοιῶσε ὁ κόσμος, γιὰτὶ ἦρθαν περασμένα πράγματα νὰ τοῦ τὰ εἰποῦν σὲ περασμένη γλῶσσα. Μπορεῖ κάμποσοι ξένοι καὶ μερικοὶ φιλόλογοι νὰ καταλάβαν πολὺ καλὰ ὅσες λέξεις ἐφτασαν ἴσαμε ταῦτα τούς; μὰ ὅλοι οἱ ἄλλοι τί ἐνοιῶσαν; Ὅποιος πρόσεξε περισσότερο στὸν κόσμον παρὰ στὴν παράσταση εἶδε ποιά βαριεστοσύνη τοὺς ἐπίασεν ὅλους ἀμέσως ἀπ' τὴν ἀρχή. Πὼς νὰ συγκινηθῆ καὶ πὼς νὰ μὴ βαριεστηθῆ κανένας ὅταν ἀκούῃ «φεῦ, φεῦ» καὶ «δύστανος» καὶ «ὄχι αὐμμένα, αὐμμένα» καὶ ἀκακόμοιρος ἐγώ; Μ' ἄλλα λόγια ἀποδείχτηκε καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμα κεῖνο ποῦ τόσον καιρὸ φωνάζουν ὅσοι καταλαβαίνουν ἀπὸ τέτοια πράγματα: ὅτι μόνο μιὰ καλλιτεχνικὴ μετάφραση στὴν ἀληθινὴ μας γλῶσσα μπορεῖ νὰ κινή τὸ σημερινὸ Ρωμιὸ νὰ νοιώσῃ λίγο τὴν ἀρχαία τραγωδία καὶ νὰ συνεπαρθῆ ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὴν ἀνιστόρητη ὁμορφιὰ τοῦ νοῦ.

'Ἄν παιζόταν ἀὐτὸ Οἰδίπους τύραννος» σὲ τέτοια μετάφραση δὲ θὰ βλέπαμε τοὺς ξένους νὰ παραξενεύονται—μ' ὅλο τους τὸ δίκιο—πὼς τὰ καταφέρνουν οἱ Ρωμιοὶ ἀλλιῶς νὰ μιλοῦνε ἀναμεταξύ τους καὶ ἀλλιῶς νὰ τοὺς μιλάνε ἀπὸ τῆ σκηνῆ. Δὲ θὰ βλέπαμε ὅλον τὸν κόσμον ποῦ ἦτανε στὴν παράσταση, νὰ κοιτάξῃ περισσότερο τοὺς καθημένους τοὺς στρατιώτες, ποῦ ἀραδιασμένοι σὲν γαρνιτούρα στάπνω καθίσματα ξεροψήνονταν μέσα στὸν ἥλιο, κοιτᾶζοντας καὶ αὐτοὶ σὲν χαζοὶ τίς ἀρχαῖες φορεσιῆς τῶν θεατρίνων. Δὲ θὰ βλέπαμε τὸν κόσμον ν' ἀκούῃ περισσότερο τὸ οὐρλιασμα ἐκείνων ποῦ εἶχανε μαζευτῆ στὸ λόφο τοῦ Ἀρδηττοῦ, παρὰ τὰ παθήματα τοῦ Θεαίου ἥρωα. Τὴν ἐπίασε πραγματικὴ λύπηση κανένας μὲ τὸ νὰ βλέπῃ τέτοιες ἀναποδιές. Μὰ καὶ τί μποροῦσε νὰ εἰπῆ; Ποιόνε νὰ κατηγορήσῃ; Τοὺς θεατρίνους ἢ τοὺς θεατῆς; Ἀθῶοι καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ κάθε ἀμάρτημα. Ἐνοχοὶ εἶναι μονάχα οἱ στενοκέφαλοι δασκάλοι, ποῦ θαρροῦν πὼς μπορεῖ σήμερα νὰ συγκινήσῃ ἡ ἀρχαία γλῶσσα. Εἶναι τόσο ἐνοχοὶ αὐτοί, ὅσο εἶναι ἀστειροὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἤθελαν νὰ συγκρίνουν τὸ Φύρστ μὲ τὸ Μουνι-Σοῦλλῦ καὶ τὴν κ. Λοράνδου μὲ τὴ Σιλβαίν. Μὰ, καλοὶ μου ἄνθρωποι καὶ

κοκορόμυαλοι κριτικοί, ἡ Σιλβαίν καὶ ὁ Σουλλῦ, ποῦ σπούδασαν κάτω ἀπὸ μεγάλους καλλιτέχνες δασκάλους, παρασταίνουσι καὶ στὴ γλῶσσα ποῦ μιλάνε κάθε μέρα καὶ ἔτσι νοιώθουν καὶ τί λένε; γι' αὐτὸ καὶ παθαίνονται ὅταν παίζουσι. Ἐνῶ ὁ κ. Φύρστ καὶ ἡ κ. Λοράνδου καὶ οἱ ἄλλοι ἐπαθον ὡς ποῦ νὰ μάθουν ἀπόξω σὲν παπαγάλλοι λέξεις μονάχα καὶ τίποτις ἄλλο.

Μαζὶ μ' ὅλους μας ἀδικήθηκε καὶ ὁ χορὸς, ποῦ ἐνῶ τραγούδησε τόσο ὁμορφα, ποῦ ἐνῶ εἰδεινε πὼς μπορεῖ ἀληθινὰ νὰ συγκινήσῃ, δὲ συγκινητόταν καθόλου καὶ ὁ ἴδιος, παρὰ ἔμενε σὲν ζύλο καρφωμένος στὴ θέση του, γιὰτὶ δὲν καταλάβαινε γιὰτὶ ὅτι τραγουδοῦσε. Μὲ λύπη του θὰ τὸ ἐβλεπε αὐτὸ χωρὶς ἄλλο ὁ κ. Πολυκράτης, ποῦ τόσο λαμπρὰ τὴν εἶχε μάθει τὰ χορικά.

Τὸ μόνο καλὸ ποῦ εἶχε ἡ παράσταση αὐτή, ἀφοῦ εἶχε ἀποφασιστῆ νὰ γίνῃ, εἶναι ὅτι, μὲ τὸ νὰ παιχτῆ «Ὁ Οἰδίπους» στὴν ἀρχαία γλῶσσα μὰς γλύτωσε ἀπὸ τὸ παίζειμο σὲ μετάφραση καμωμένη ἀπὸ τὸν κ. Βλάχο ἢ κανένα ὅμοιο του. Κι ὅταν κρέμονται ἀπὸ πάνω σου δυὸ κακὰ—λέει μιὰ ἀρχαία παροιμία—προτιμότερο εἶναι τὸ μικρότερο.

ΤΙΜΩΝΑΣ

Γ. Γ. Αὐτὰ ποῦ διαβάσατε παραπάνω πέτε πὼς γράφτηκαν καὶ γιὰ τὴν «Ἠλέκτρα» ποῦ εἶτανε νὰ παιχτῆ τὴν Πέφτη ἀρχαία στὸ Σταδίου ἀπὸ τὴν ἑταιρεία τοῦ κ. Μιστροιώτη.

Λ. Η Ο Ι Ζ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1.

'Απάνου ἀπὸ τῶστρα κρεμῆται μὴν ἄρπα.
Μακάρια ἡ νύχτα κάθεται καὶ τραγουδεῖ
Καὶ λέει πὼς οἱ ὀλότρεμες καρδιὲς χτυπᾶνε!
'Ἀπ' τίς χορδὲς τῆς ἡλιο σιάνε.
'Απάνου ἀπὸ τῶστρα κρεμῆται μὴν ἄρπα.
Μακάρια ἡ νύχτα κάθεται καὶ τραγουδεῖ.

2.

'Οξω τ' ἀκρογιάλι.
'Ἐρημο τὸ σπίτι.
Μονότονα

πὰς μέσα στὸν ὄντά σου, νὰ κάθεται νὰ κεντᾶς, γιὰτὶ θὰ νᾶρχουνται τώρα ξένοι πολλοὶ στὸ σπίτι μας καὶ εἶναι ντροπὴ νὰ σὲ βλέπουν, καὶ μεγάλως πλιά. Παγαίνει αὐτὴ, μπαίνει μέσα στὸν ὄντά της, πετρώνεται κάθεται καὶ κεντᾶ. Ἐρχεται ὁ γιὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους, παγαίνουν ἐκεῖνοι στὰ σπίτια τους, πᾶ καὶ αὐτὸς στὸ δικό τους. Ἡ μάνα του δὲ φανερώνει τίποτα γιὰ τὴν ψυχοπαίδα πῶκανε, μὴν τύχη καὶ χαλᾶση τοῦ παιδιοῦ της ἢ καρδιά, καὶ πῆ τάχα πὼς ἤθελα νὰ ἦμαι μόνος ἐγὼ κληρονόμος. Μὴν τύχη καὶ ζουλέψῃ, μὴν τοῦτο, μὴν ἐκεῖνο, γιὰ νὰ μὴν τὸν κακοκαρδίση τέλος πάντων, τὴν ἐκρύψε. Ἐμπαινε ἐβγαίνε ὁ γιὸς, τίποτα δὲν ἤξερε. Ἡ κοπελλούδα ὅμως, ἀπ' τὴν κλειδαρότρυπα τὸν πῆρε τὸ μάτι της ἐβγαλε τὴ ζουγραριά του, πιάνει καὶ τὸν κεντᾶ ἀπὰ σ' ἓνα μεταξωτὸ μαντήλι μὲ τὸ χρυσάφι καὶ μὲ τὸ τιρτίρι. Ἐπειτα διπλώνει τὸ μαντήλι, καὶ μαζὶ μ' ἄλλα ρούχα καὶ μαντίλια ποῦ τοῦ ἔραφε καὶ τοῦ κεντούσε, τὸδωσε στὴ μάνα της. Τὰ παίρνει αὐτὴ, τὰ βάζει μέσα στὸ σεντούκι χωρὶς νὰ τὰ στοχαστῆ. Μιὰ βραδιὰ ἔτυχε τὰ τρία τὰ παληκάρια νὰ κάνουν χουβαρταλίκι, νὰ πάρουν τὰ βιολιά στὸν καφενέ, νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ χορεύουν. Ἰδρωσε ὁ γιὸς αὐτῆς τῆς γυναίκας, λέρωσε τὸ μαντήλι τοῦ ἔστειλε στὸ σπίτι του νὰ πάρῃ ἄλλο. Χω-

ρὶς νὰ ξέρῃ ἡ μάνα του, βγάζει καὶ δίνει τὸ μαντήλι ἐκεῖνο ποῦ εἶταν κεντημένος ἀπάνω ὁ ἴδιος. Ἀνοίγει αὐτὸς τὸ μαντήλι νὰ σκουπίσῃ τὸν ἴδρω του, ἔλαψε καὶ ἔστραψε ὁ κόσμος ἀπ' τὰ χρυσάφια καὶ ἀπ' τὴ μορφή. Τὸ βλέπουν οἱ φίλοι του, λέγουν. ὦ! Καλορίζικα, φίλε, ἀραβωνιάστηκες καὶ δὲ μὰς τὸ λές; Αὐτοὶ ὅμως οἱ τρεῖς ὅταν ἤρχονταν ἀπ' τὴ ξε-νευτιὰ, εἶχανε συμφωνήσει νὰ μὴν ἀραβωνιαστῆ ὁ ἓνας ἀρχῆτερ' ἀπ' τὸν ἄλλον, παρὰ νὰ φυλάξουν νὰ βγοῦν καὶ τῶν τριωνῶν οἱ τύχες, ν' ἀραβωνιαστοῦν μιὰ βραδιὰ μαζὶ ὅλοι. Εἶδε μὴ, νὰ χαλᾶση ἡ φιλία τους. Ὅχι, λέγ' αὐτὸς. Λάθος ἔχετε, παιδιά, ἐγὼ δὲν ἀραβωνιάστηκα, οὔτε τὸ συλλογίστηκα αὐτὸ ἀκόμα. Καλέ, τί μὰς τὸ κρύβεις, λέν οἱ ἄλλοι, νὰ ποῦ βαστάς καὶ τὸ σημάδι στὰ χέρια σου, καὶ ἀκόμα μὰς γελᾶς; Γυρίζει αὐτὸς τότε καὶ βλέπει τὸ μαντήλι του καὶ μένει ξερὸς μὲ τὴν πιδεξωσύνη ποῦ εἶταν κεντημένο. Παίρνω ὄρκο, παιδιά, τοὺς κάνει, πὼς χαμπάρι δὲν ἔχω ἀπ' αὐτὰ ποῦ μοῦ λῆτε. Κι αὐτὰ ποιὸς τὰ κάνει; Ἐῆρω καὶ ἐγὼ; Ἡ μάνα μου μοῦ τῶστειλε. Σὲν τελείωσε τὸ τσουμποῦσι τους, πάγει αὐτὸς στὸ σπίτι καὶ ρωτᾶ τὴ μάνα του. Δὲ μοῦ λές, μάνα, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ τεχνίτης ποῦ τὰ κάνει αὐτὰ ἐδῶ; καὶ δείχνει τὸ μαντήλι του.

Ἡ μάνα του ποῦ πρώτη φορὰ καὶ αὐτὴ τὸβλεπε, ξίστασε μὰ δὲ θέλησε καὶ νὰ τοῦ πῆ τὴν ἀλήθεια. Τοῦ λέει λοιπὸν πὼς εἶναι μιὰ κοπελλούδα ἐδῶ κοντὰ μας καὶ σ' ἐκείνη δίνω τὰ ρούχα σου καὶ τὰ μαντίλια σου καὶ τὰ κεντᾶ. Θέλω, μάνα, νὰ τῆ δῶ αὐτὴ, ποιὰ εἶναι. Τί νὰ τὴν κάνεις, παιδί μου; Τίποτα, μάνα, ἀπὸ περιέργεια θέλω νὰ τὴ δῶ. Δεῖξε με τὸ σπίτι της, ἢ σὰ δὲ θέλεις, ἐγὼ ρωτῶ στὸ μαχαλὲ καὶ τὸ βρίσκω. Ἡ μάνα, γιὰ νὰ μὴν κακονοματιστῆ ὁ γιὸς της καὶ ποῦν πὼς πῆγε καὶ γύρευε τὸ τὰδε καὶ τὰδε σπίτι καὶ κουβέντιάζε, ἀναγκάστηκε νὰ τοῦ δηγῆθῃ ὅλη τὴν ἱστορία ἀπ' ἀρχὴ ὡς τέλος, καὶ πὼς δὲν τοῦ τὸ φανερώσε γιὰ νὰ μὴν τύχη καὶ τοῦ κακοφανῆ ποῦ πῆρε ψυχοπαίδα. Καὶ ποῦ εἶναι τώρα; Ἐκεῖ μέσα, τοῦ λέγει. Πᾶμε, μάνα, νὰ τὴ γνωρίσω καὶ ἐγὼ. καὶ μὴ φοβᾶσαι νὰ ζουλέψω. Καλὰ ἔκαμες καὶ τὴν πῆρες ποῦ εἶσουνα μοναχῆ. Πᾶμε, λέγει ἐκείνη.

Σηκωνονται μάνα καὶ γιὸς, πᾶν μέσα στὸν ὄντά της κοπελλούδας, καθῆσαν ἐκεῖ, μιλῆσαν τὸ ἓνα, μιλῆσαν τὸ ἄλλο, αὐτὸς εἶδε ποῦ δὲν τῆς εἶλεπε τίποτε. Μορφιὰ ζυπνάδα, προκοπῆ, καὶ ὅλα τὰ εἶχε. Βγαίνει ὄξω, λέγει τῆς μάνας του. Ἐτσι καὶ ἔτσι, μάνα, μιὰ συμφωνία ἔχουμε οἱ τρεῖς οἱ φίλοι. Ἄμ' ἄραμ' μανίσουν καὶ δὲ μανίσουν

Στό παραθύρι

'Η βροχή.

Πίσω μου

Τίχ τάν

'Ένα ρολόϊ.

Τό μέτωπό μου

Στό τζάμι.

Τίποτα.

'Όλα περάσαν.

Σκοτεινά τὰ οὐράνια.

Σκοτεινό τὸ πέλαο

Καί σκοτεινή

'Η καρδιά.

Μετάφρ. Α. Δ.

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Πόλη)

ΚΑΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΨΗ*

MIMIKOS (Κάθεται στό γραφεῖο του). Στά-
σου.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ. Διατάξτε.

MIMIKOS. Νά περάσης από τήν κυρία... (Σω-
παίνει καί ταραξεται).

ΔΙΟΝΥΣΗΣ (Χαμηλόφωνα). Κάτι συμβαίνει
στόν άνθρωπο ἀφτόνα... γράμμα τὰ χαράματα... μι-
λεῖ καί ταραξεται... σάν τούς μανιακούς τοῦ...

MIMIKOS. Τί σ' ἔλεγα :

ΔΙΟΝΥΣΗΣ. Τί μέ λέγατε ;

MIMIKOS (Μέ κάποια ὀργή). Ἀποκρίσου.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ (Δειλά . Νά περάσω από τήν κυ-
ρία...

MIMIKOS. Ἄ ναι, από τήν κυρία Δέσπω καί
νά τῆς πῆς πὼς ἡ ἐπιτροπή δέν ἔχει λόγους νά ἐκ-
φράσῃ τήν εὐγνωμοσύνη της γιά τὰ πατριωτικά της
τά αἰσθήματα καί γιά τή δέφερῃ της τήν εἰσφορά...
ἐφχριστήριο γράμμα θά τῆς στείλωμε τῆ στιγμῇ
πού πρέπει... Γιά τόνόμά της ἄς μή φοβᾶται, θά
μείνῃ μυστικό. Πήγαινε...

ΔΙΟΝΥΣΗΣ Δε μέ εἶπατε πού κάθεται ἡ κυ-
ρία.

MIMIKOS. Πέρα, ἀριθμός 15.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ. Πέρα, ἀριθμός 15. (Φέβγει).

*) Κοιτάξτε φύλλα 190, 191, 192 καί 194.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Μιμικός ὕστερα Ἀντώνης.

(MIMIKOS. Παρασκευή... εἶδηση δέν ἔχουμε,
ἐξόν από δυό-τρεις ἐπιτυχίες καί δυό τρεις ἀποτυ-
χίες... (Σκαλίζει τὰ συρτάρια του). Πού τόβαλα...
Καταστραμμένος ἄνθρωπος... Καί κείνος ὁ καημέ-
νος; ἄδικα πάει... Τόν ἔφαγε... τίμιος ἄνθρωπος,
δέν ἤθελε τόνόμά του μολυσμένο... (Παίρνει ἕνα χαρ-
τί. Νά το... Τί νομίζει κανείς καί πὼς εἶναι τὰ
πράγματα... Ὁ Κώστα; δὲ φάνηκε, ἔπρεπε ὅμως νά
φανῆ νά τελειώσουμε καί τήν ἄλληνα τῆ δουλειά...
θαρεῖ κανείς πὼς κάθεται ἀπάνω στό τριαντάφυλ-
λα καί ἄξαφνα τρίβει τὰ μάτια του καί βλέπει πὼς
τὰ τριαντάφυλλα εἶτανε σκέτα ἀγκάθια... (χτυπᾷ
τό κουδουνάκι). Ἀντώνη!... Πρέπει νά τελειώσω καί
ἀφτό ἐδῶ... σωστό εἶναι νά ἔχη κανείς τίς δδουλειές
του σέ τάξη...

ΑΝΤΩΝΗΣ (Μπαίνει). Στήν προσταγή σας.

MIMIKOS (Γράφει). Τέλειωσε καί αὐτό... (Μή
βλέποντας τόν Ἀντώνη φωνάζει) Ἀντώνη!

ΑΝΤΩΝΗΣ. Ἐδῶ εἶμαι, κύριε.

MIMIKOS. Ἄ δέν ἔρτει ὁ κ. Κώστας ὕστερα
ἀπό μιὰ ὥρα νῆρτης νά πάρῃς ἀφτό τό χαρτί ἐδῶ
καί νά τοῦ τό πᾶς... Μήν τό ξεχάσης γιατί εἶναι
ἀνάγκη...

ΑΝΤΩΝΗΣ. Μάλιστα. (Φέβγει).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Μιμικός ὕστερα Ἀντώνης.

MIMIKOS (Ὑστερα ἀπό μακριά σιωπῇ σηκώ-
νεται καί σά νά παραμιλεῖ). Τί παλιόκοσμος!...
Τό λουλούδι ἐκεῖνο τό ἀμύριστο... πού εἶτανε τοῦ
σπιτιοῦ ἡ χαρά... πού πάντα γελοῦσε καί σά μι-
λοῦσα κρεμόντανε ἀπό τὰ χεῖλια μου... Τί ὑποκρι-
σία! Μά εἶταν ἀραγές ὑποκρισία... (Σωπαίνει, ὕ-
στερα μέ ταραχή). Πόρνη!... Δέν ξεχνῶ ποτέ τῆ
ματιὰ σου ἐκεῖνη σ' ἀφτόνα ἀκόμη τόν ἥπιό τοῦ
κακουργημάτου σου... μιὰ στιγμῇ ὕστερος πού κόλ-
λησες τὰ μαρτυρά τὰ χεῖλια σου στό βρωμερά τὰ
χεῖλια τοῦ ὑποκριτῆ... Δυό σπιτία καταστρεφές...
'Ἡ ἀλήθεια πάντα καταστροφή φέρνει... Τόσες ὥρες
τώρα δέν ἄφησες νά κλείσω τὰ μάτια μου, νά
ἡσυχάσω τήν ψυχῇ μου ἀπό λογιῶ λογιῶ ἀπογοήτε-
ψες... Βισανίστηκα στίς λίγες ἀφτές ὥρες τόσο,
τούς αἰῶνες ἀφτούς, κἀκα χίλιες φορές ἀπάνω
στούς στύλους τοῦ Νέρωνα, γιά νά φωτίσω τὰ ὄρ-

γιά σου... Φεῖδι! Μά... (Γελά παράδοξα) μά, ὁ ἀ-
δικημένος, ὁ περιφρονημένος, πού ἔκπαι θυμιάματα
στό ὑποκριτικά χαμογέλια σου, στό χάρδια σου,
στήν ψεφτιά σου, σηκώνεται, ξεφνίζεται καί πατά
μέ τό δυνατό του τό ποδαρὶ τό φαρμακερό τό φεῖ-
δι... Ἄχ! ἔνοιωσες ποτέ τοῦ ἀδικημένου τό χέρι
ν' ἀγγίξῃ ἀπάνω σου; Εἶναι χειρότερο ἀπό τό πυ-
ρωμένο τό σίδερο... Νά σ' ἀφτό, σ' ἀφτό ἐδῶ τό
χαρτί ἔχω βάλει τήν τελευταία μου ὑπογραφή...
(Βηματίζει κα' ὕστερα κοιτάζοντας πρὸς τὰριστερά).
'Εκεῖ εἶναι... κάθεται ἐκεῖ... ἴσως κοιμάται... ἡσυ-
χάζει τήν ψυχῇ της... Ἄχ! ἴσως δέν κοιμάται,
ἴσως δέν ἡσυχάζει τήν ψυχῇ της... ἴσως συλλογιέται
ἐκείνονα... ἴσως κλαίει γιά τήν ἀπότομη χωρισιά
καί μένα μέ βλαστημᾷ, γιατί ὕπαρξα ἐμπόδιο...
εἶναι λοιπόν καί οἱ ἄνθρωποι τῆς μόδας;... (Κάθε-
ται καί κλαίει πικρά). Μ' ἀγαποῦσε πρὶν...

ΑΝΤΩΝΗΣ. (Μπαίνει καί δίνει ἕνα γράμμα·
βλέποντας τό Μιμικό νά κλαίῃ) Τί ἔχει ὁ κύριος;..
Γιατί κλαίει ;

MIMIKOS (Παίρνει τό γράμμα). Τίποτα, Ἀν-
τώνη, πήγαινε... (Ὁ Ἀντώνης φέβγει). Μὲ λυποῦν-
ται, ἐμένα τό Μιμικό, πού μέ φτόνησαν, πού μέ
ζουλέψανε γιά τῆ θέση μου στήν κοινωνία, γιά τήν
περιουσία μου, γιά τίς ἐνέργειές μου... Μὲ λυποῦν-
ται... Ὡ! σεις πού μ' ἀγαπάτε, μή μέ λυπάστε,
μή, γιατί κατασπαράζετε ἕτι μοῦ μνήσκει στίς τε-
λευταίες μου τίς στιγμές... (Μέ συντριβή). Πάει
τόνομά μου... στό νοῦ τοῦ κόσμου θά ὑπάρχη κα-
τιτίς πού θά τό καταδικάζει... Μήπως καταστρά-
φηκε καί τό ἐγώ μου;... Ὡ οὐρανε καί συ στρογγυλό
φεγγάρι πού ταξιδεύεις, ἄλλαξε τό δρόμο σου... (Κά-
θεται πάλι στό σοφά καί κλαίει κρύβοντας τό πρό-
σωπο στό χέρι. Ὑστερα ἀπό μικρῇ σιωπῇ σάν ὄνει-
ρεθόμενος). Ἐγώ παιδί ἄπιαστο, χωρίς δουλειά, χωρίς
ἀκουμπιστήρι, χωρίς φωλιά... μέ πόσα τυράννια καί
μέ πόσο ἴδρο κατώρθωσα νά πλιέω ἕνα χρυσό κλουβί
καί νόμισα πὼς στό κλουβί ἀφτό ἐκλεῖσα τήν ἐφτυ-
χία μου... Κ' εἶμασταν, ἀλήθεια, ἐφτυχισμένοι!...
Μιὰ στιγμῇ ἔφασε νά φυσήσῃ ἕνα ἀίεράκι καί ὅλα
νά γίνουνε στάχτη... στάχτη... (Ανατινάξεται μέ
ὄρμη καί κάνει δυό βήματα, βγάζει ἕνα ρεθόρθερο
ἀπό τῆ τσέπη του). Τί, δέν ὄνειρέθουμαι λοιπόν!...
Γκρεμιστήκε τό παλάτι της ἐφτυχίας μου... κἀκα
σάν πυροτέχνημα;... (Βραχνά) Δεικνόναι τήν παίρου-
νε... χίλια κομμάτια τὰ μυαλά της... νά πῆσῃ κα-
ταγῆς ἀναισθητή... κιστρινασμένη... (Πάει μέ ὄρμη

'Εγώ θ' ἔραβωνιαστώ ἀπόψε μ' αὐτῇ τήν καπελ-
λούδα καί δὲ θά ἀργήσω νά παντρευθῶ κιόλα. Γύ-
ρψε ἡ μάνα νά γυρίσῃ τῆ γνώμη του, δέν μπόρεσε.
'Εκεῖνο τό βράδυ ἀραβωνιάστηκα κα' ὕστερ' ἀπό
λίγες μέρες γάμος καί χαρά. Παντρεύτηκε κιόλα.
Σάν τέμαθαν οἱ φίλοι του πήγαινε νά σκάσουνε.
Γιατί αὐτός νά χαλάσῃ τῆ συμφωνία του; Συλλο-
γιούνταν πλὴν τί τρόπο νά βροῦνε νά χαλάσουν τῆ
καρδιά του καί νά τόν ἐγδικηθοῦνε. Μέρες καί νύ-
χτες πολεμοῦσαν, ὅσο πού βρῆκαν τόν τρόπο. Πιά-
νουν λοιπόν ἀνοίγουν καρσί στοῦ γαμπροῦ καί τῆς
νύφης ἕνα τζιβαῖρτζίδικο, καί τό γεμίζουν ψεύτικα
διαμάντια καί ρουμπίνια. Βάζουν ὕστερα μέσα ἕναν
ἄλλον γιά νά πούλῃ τάχα καί αὐτοὶ ἀνάμεσο ἀνά-
μεσα πῆγαιναν καί ἔβλεπαν τί γίνεται. Ὁ σκοπός
των ὅμως εἶταν ἄλλος. Γύρσαν τρόπο, καί δέν ἀρ-
γῆσανε νά τόνε βροῦν. Πωλεμοῦσανε νά βγάλουν τόν-
νομα τῆς κοπέλλας. Ἐλα δά πού αὐτῇ εἶταν πολὺ
τιμημένη καί φρόνημη. Κάθονταν ἡ κακότηχη ὅλη
τῆ μέρα μέσ τό σπίτι μέ τήν πεθερά καί μέ τόν ἄν-
τρα της, καί περνοῦσαν πολὺ ὄμορφα κα' ἀγαπη-
μένα. Βγῆκε μιὰ δουλειά κα' ἔπρεπε νά πάῃ ὁ ἄντρας
της ταξίδι γιά λίγες μέρες. Πῆγε ὁ ἄνθρωπος, κοι-
τάζε τῆ δουλειά του. Αὐτὲς εἶχανε μιὰ γριά καί
τούς ψούνηζε ἀπ' ὄξω ὅ,τι ἤθελαν αἱ δυό οἱ φίλοι:

παραφυλάξανε μιὰ μέρα κα' εἶδαν πῶς γαίνε ἡ γριά
ἀπό μέσα. Τῆς γνέφουν, καί τῆ φέρνουνε μέσα στό
τζιβαῖρτζίδικο. Αὐτῆνης τὰ μάτια θάμπωσαν ἀπ'
τὰ διαμάντια καί ἀπ' τὰ καλά. Βρῆ παιδιὰ μ' τούς
λέει, πού νῆχετε τήν εὐχή μ' τί 'ναι τούτα τὰ πρά-
ματα! Ἐγώ πρώτη φορά βλέπω τόσο βιός. Τὰ
μισὰ λέγουν αὐτοὶ, σοῦ τὰ χαρίζουμε, θειά, μόνε
μιὰ δουλειά νά μᾶς κἀνης. Τί; λέει. Τόν ἕναν ἀπ'
τούς δυό μας νά μπορέσης νά τόν πᾶς μέσα σ' αὐ-
τῆνης τό σπίτι. Ἄμ' πὼς νά τό κάνω, λέει αὐτή.
'Αφήστε με νά τό διαλογιστώ πρώτα, καί σᾶς λέω.
Παγαίνει αὐτῇ, κατεβάζει ὅλες τίς μαστοριές
καί τίς γνῶσες της, καί ξαναρχεται. Νά, παιδι-
γιάμ', τούτονα βρῆκα, τούς λέει. Νά κάνετε ἕνα
σεντούκι νά μᾶς καί ἕνας σας μέσα, νά τό πάρω ἐγώ
νά πάγω καί νά πῶ πὼς θέλω νά σταθῇ ἐκεῖ ὡς
ἀφύρι, γιατί θά πάγω ἐγώ νά δῶ τήν κόρη μ' στό
χωριό, πούνα πολὺ βαριά ἀρροστημένη. Ἀφερμη,
θειά, φωνάζαν αὐτοὶ. Τώρα τὰ καταφέρεις. Πᾶρε
δά τῆ μισή τήν πλερωμή σου, κα' ὕστερα πάλι τᾶλ-
λα. Πιάνουν αὐτοὶ, μονομιᾶς, σκαρώνουν τό σεντού-
κι μέ τρόπο πού νά μπορῇ κανείς νά βλέπῃ ἀπ'
τῆ κλειδαρότρυπα. Ὑστερα φωνάζουν ἕνα ζουγράφο,
τοῦ τάζουν κα' ἐκείνου ἄλλα τόσα, τόν καταφέρνουν,
νά πάρῃ τῆ ζουγραφιά της ὅσο μπορεῖ καλύτερα.

Τόν κλειδώνουνε, φωνάζουν τῆ γριά, φορτώνουν τό
σεντούκι στή κατίνα της, κα' ἴσα στῆς κοπέλλας τό
σπίτι. Πᾶει πλὴν αὐτῇ λαχανιασμένη, βρουντᾷ τήν
πόρτα, μπαίνει μέσα, ἀρχινᾷ τὰ παρακάλια καί τὰ
κλάματα. Τζάνουμ, κόρη μ' νά χαρῆς τό στέφανός'
καί μέ καλὸ νά τ' ἀποδεχτῆς ἀπ' τῆ ζενετιᾶ, βάλ-
το τούτονα σ' ἕνα μέρος ὡς τοῦ νά πάγω μιὰ μα-
τιὰ σ' ἀπάνω τό χωριό νά δῶ τί γίνεται ἡ κό-
ρη μ' πῶμαθα πὼς ἐνὶ πουλιᾷ τ' κακοῦ. Εἶςς τοῦ
καλύβου, πού ἐνὶ ἴσχυι ρουλιούδα. Μιὰ κλουτσιᾶ
νά δὸς κανέναν θαναμπ' μέσα. Ἄμ' νά χάσου τ' κό-
ρη μ', νά χάσου τῶ τοῦ τίπουταμ'; Τζάνουμ, κουπη-
λούδα μ', πάρτου μέσ στοῦν ὄντασ', γιατί τῶ πα-
ραγοῖ τῶ παρακόρις πουλιᾷ μπιστουσόν' σῆμια δέν
ἔχν. Ἄς εἶναι, θειά, λέει ἡ κοπέλλα. Ἄμ'ε το καί
βάλ το ὄπου θές. Τὸ πᾶει αὐτῇ καί τ' ἀφρίνει μέσα
στῆς κοπέλλας τόν ὄντα, ὕστερα βγαίνει καί δέρ-
νεται πλὴν καί καμώνεται πὼς παγαίνει τάχα στήν
κόρη της, πού ἦταν στό διὸ καί τόνε νά γλυτώσῃ.
Εἶταν καί σάββατο μέρα πού λώνεται ὁ κόσμος καί
παστρέβεται. Ἦρτε ἡ ὥρα πού ἤθελε ἡ κοπέλλα
νά πάῃ νά ξεσαστῇ μέσα. Πᾶει, ἀνοίγει, μπαίνει μέ-
σα στόν ὄντα της, ὕστερα σφαλεῖ τῆ πόρτα, πετρώ-
νεται, ἀρχινᾷ ξεντώνεται, λώνεται, κολυμπᾷ μοναχῇ
της, ξεσᾶζεται, ὕστερα πέφτει στό στρώμα της καί